

Quickscan soorten Wet natuurbescherming Foarwei 47, Kollumerzwaag

**Quickscan soorten
Wet natuurbescherming
Foarwei 47, Kollumerzwaag**

Status

Definitief

Datum

24 augustus 2017

Rapportage

Mark Scheper

Handtekening

Wijnanda Hulsegge

Inhoud

1 Inleiding	5	
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Wettelijk kader	5
1.3	Onderzoeksmethode	6
1.4	Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5	Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	8	
2.1	Vogelrichtlijnsoorten	8
2.1.1	Broedvogels	8
2.2	Habitatrichtlijnsoorten	9
2.2.1	Planten	9
2.2.2	Broedvogels	9
2.2.3	Vleermuizen	10
2.2.4	Grondgebonden zoogdieren	11
2.2.5	Reptielen en amfibieën	11
2.2.6	Vissen, insecten en ongewervelden	11
2.3	Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	12

3 Conclusie	13
<hr/>	
3.1 Conclusie beschermde soorten	13
<hr/>	
3.2 Benodigde vervolgstappen	13
<hr/>	
4 Literatuur en bronnen	15
<hr/>	

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De opdrachtgever wil voor twee kavels in de kern Kollumerzwaag in de gemeente Kollumerland, middels wijzigingsbevoegdheid, twee vrijstaande woningen toestaan. Het plangebied betreft een braakliggend terrein waar voorheen een agrarisch bedrijf aanwezig was.

Effecten op beschermde soorten als gevolg van de gewenste ontwikkeling, kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving aanwezig zijn?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de verdragen Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Een aantal vogelsoorten valt dan zowel onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn als onder de Habitatrichtlijn. Het beschermingsregime van Habitatrichtlijnsoorten is ten aanzien van verstoren strenger dan die van Vogelrichtlijn soorten. Voor vogels die vermeld staan in de Vogelrichtlijn geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen geen overtreding van de wet inhoudt, mits de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels die genoemd worden in de verdragen van Bonn en Bern geldt dat zij tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Los van het beschermingsregime blijft het doden van vogels, beschadigen en/of vernielen van nesten een overtreding van de wet.

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Fryslân het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Fryslân heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 15 augustus 2017 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in het oosten van Kollumerzwaag direct te zuiden van de Foarwei (Foto 1). Het betreft de kavels 7 en 8 aan de Foarwei 47. Beide kavels liggen braak. Ten zuiden van de kavels bevindt zich een ander braakliggend terrein. Ten oosten bevindt zich een agrarische winkel en 2 loodsen waar goederen in worden opgeslagen. Ten westen bevindt zich een woning.

Foto 1 Globale ligging van het plangebied (gele kader) met beide kavels. Bron: Bing Maps

Het plangebied is braakliggend en begroeid met ruigte soorten zoals: zilverschoon, zuring, witte en rode klaver, weegbree, vogelwikke, distel, brandnetel, rolklaver en diverse gele composieten en grassen (Foto 4 en Foto 5). Op het terrein staan een aantal solitaire berkenbomen (Foto 2) en een aantal bomen en struiken gegroepeerd zoals lijsterbes, hulst (Foto 3) en conifeer, klimop en meidoorn.

Foto 2 *Impressie plangebied vanuit noordwest*

Foto 3 *Impressie plangebied vanuit het zuiden*

Foto 4 *Impressie flora in plangebied*

Foto 5 *Impressie flora in plangebied*

Ten westen van kavel 7 loopt een deels onderbroken rij van kleine bomen en struiken met onder meer: eik, vlier en conifeer. Daarachter bevindt zich deels een watervoerende smalle sloot. Ten oosten van kavel 8 bevindt zich deels een watervoerende smalle sloot langs de bebouwing van de ernaast gelegen kavel. Aansluitend in noordelijke richting, staan een aantal kleine bomen. Deze quickscan gaat ervanuit dat zowel deze sloten als deze bomen buiten de bedoelde kavels vallen en intact blijven.

1.5 Planbeschrijving

Door wijzigingsbevoegdheid wil de opdrachtgever het mogelijk maken twee vrijstaande woningen toe te staan op het braakliggende terrein. De kopers van de kavels zullen naar verwachting halverwege 2018 deze woningen realiseren. Het terrein zal bouwrijp worden gemaakt waarbij de aanwezige struiken en bomen gerooid worden. Vervolgens zullen er twee woningen worden gebouwd (inclusief fundering). Er worden geen sloten gedempt; ook wordt er geen openbare verlichting aangebracht.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en Nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

Uit bronnen onderzoek (NDFP) blijkt dat er geen gegevens van beschermde soorten in het plangebied zijn. Ook in de directe omgeving zijn geen NDFP gegevens van beschermde soorten die een functionele relatie met het plangebied hebben (geen vleermuizen of gegevens van broedvogels).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

2.1.1 Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogels in en om het plangebied waargenomen: houtduif, koolmees, huiszwaluw, huismus.

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is ongeschikt voor de jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw en huismus. Deze soorten hebben een (schuin) pannendak, ruimte onder goten en daklijsten of gaten in een muur nodig. Dit ontbreekt in het plangebied. Bij de woning naast kavel 7 zijn wel meerdere huismussen aangetroffen. Deze maakten tijdens het veldbezoek gebruik van het op dat perceel gelegen zandpad om een zandbad te nemen. Er zijn geen nesten aangetroffen van jaarrond beschermde roofvogels. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is daarom uitgesloten.

Overige broedvogels

In en rondom het plangebied zijn beschermde broedvogels aangetroffen zoals: huiszwaluw, koolmees (Foto 7) en houtduif (Foto 6). Ook andere broedvogels kunnen in en om het plangebied tot broeden komen zoals: merel, tjiftjaf en winterkoning. De huiszwaluw maakte tijdens het veldbezoek gebruik van het plangebied om te foerageren, maar er zijn voldoende alternatieven in de omgeving.

Foto 6 Houtduif in plangebied

Foto 7 Koolmees in plangebied

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming voor soorten van de Vogelrichtlijn of onder artikel 3.5 voor soorten van de Habitatrichtlijn (zie paragraaf 2.2.2).

Door de afwezigheid van geschikte broedplekken zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op deze jaarrond beschermde nesten uit te sluiten.

Overige broedvogels

In het onderzoeksgebied is beperkt geschikte broedgelegenheid aanwezig voor een aantal broedvogels. (Opzettelijke) verstoring van vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Omdat in het onderzoeksgebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen. Dit betekent dat alle werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen plaatsvinden.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. De beschermde planten van de Habitatrichtlijn eisen voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. Daarvan is in het plangebied geen sprake en daardoor is het plangebied (on)geschikt voor planten van de Habitatrichtlijn.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn negatieve effecten uitgesloten. Omdat effecten zijn uitgesloten zijn vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.2.2 Broedvogels

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen in het plangebied.

Overige broedvogels

De volgende vogels zoals benoemd en beschreven in paragraaf 2.1 vallen óók onder de HR en kunnen in het plangebied tot broeden komen: koolmees, tiftjaf en winterkoning.

Effecten en vervolg

Een deel van de aanwezige broedvogels (zie paragraaf 2.1) vallen ook onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn. Vogels die onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn vallen mogen niet worden verstoord tijdens het broedseizoen. Verstoring van broedvogels tijdens het broedseizoen dient dan ook geheel te worden voorkomen. De effecten en benodigde vervolgstappen staan beschreven in paragraaf 2.1.

2.2.3 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnen onderzoek (NDFF) blijkt dat er geen gegevens van beschermde soorten in het plangebied zijn. Ook in de directe omgeving zijn geen NDFF gegevens van beschermde soorten die een functionele relatie met het plangebied hebben.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. In het plangebied zijn bomen met geschikte holtes afwezig. Het plangebied bevat ook geen gebouwen. Daardoor ontbreken verblijfplaatsen voor vleermuissoorten.

Eén boom op kavel 7 bevat een kleine holte (Foto 6), maar deze holte loopt niet door omhoog; alleen omlaag. Vleermuizen kruipen vaak omhoog in holtes zodat ze ook tijdens een regenbui droog blijven. Omdat de holte niet doorloopt omhoog en in deze holte regenwater kan komen is deze niet geschikt voor vleermuizen om in te verblijven. De overige holtes in deze boom zijn ook niet geschikt omdat de vleermuizen een vrije aanvliegroute nodig hebben; deze is niet aanwezig (Foto 7).

Foto 8 Boomholte ongeschikt: dicht naar boven

Foto 9 Boomholtes ongeschikt: geen vrije toegang

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Het plangebied bestaat enkel uit een aantal solitaire bomen en een aantal gegroepeerde bomen en struiken. Direct buiten het plangebied liggen wel lijnvormige structuren die kunnen dienen als vliegroute. Het gaat daarbij om de bomenrijen (west) en gebouwen (oost) in de ernaast gelegen percelen (Foto 10). Deze quickscan gaat ervan uit dat deze bomenrijen en gebouwen intact blijven.

Essentieel en onmisbare vliegroutes zijn niet aanwezig in het plangebied.

Foto 10 Lijnvormige structuren direct buiten het plangebied.

Essentieel foerageergebied

Binnen het plangebied ontbreekt belangrijk onmisbaar foerageergebied. Enkele luwe plekken in het plangebied zijn aanwezig en kunnen gebruikt worden als foerageerplek. Er zijn meerdere soortgelijke foerageerplekken aanwezig buiten het plangebied. Vleermuizen maken verder gebruik van groenelementen zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen en parken, die in de omgeving voldoende voorhanden zijn. Het plangebied maakt dus deel uit van een veel groter gebied waarin geschikt foerageergebied aanwezig is. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied.

Effecten en vervolg

Het plangebied is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Voor de quickscan is er van uitgegaan dat de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd, waardoor tijdens de aanlegfase geen uitstraling van verlichting plaatsvindt. Uitstraling van verlichting naar de omgeving in de nieuwe situatie vindt ook niet plaats, omdat er geen extra straatverlichting in de nieuwe situatie wordt geplaatst. Daarmee worden buiten het plangebied aanwezige potentiële vliegroutes en foerageergebied niet verstoord.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

In de verspreidingsgegevens en de NDFF ontbreken waarnemingen van beschermde grondgebonden zoogdieren. Grondgebonden zoogdieren zoals otter en bever die beschermd zijn onder de Habitatrictlijn, komen in de Provincie Fryslân voor. Deze soorten zijn gebonden aan specifieke omstandigheden, zoals geschikte oevers en wateren welke in het plangebied afwezig zijn. Deze soorten vinden binnen het plangebied daarom geen geschikt habitat. Daarmee kan de aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde zoogdieren worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.5 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van (beschermde) reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. Deze komen niet in de regio voor. Door het ontbreken van voortplantingswateren zoals vennen en geschikte sloten, is het plangebied ongeschikt voor beschermde amfibieën van de Habitatrictlijn.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen voor reptielen en amfibieën niet aan de orde.

2.2.6 Vissen, insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van beschermde vissen, insecten en ongewervelden van de Habitatrictlijn is uit te sluiten. Dit omdat omstandigheden zoals aanwezigheid van water, geschikte vegetatie, vernetjes e.d. ontbreken binnen het plangebied. Ook ontbreken waarnemingen in de NDFF.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden voor beschermde vissen, insecten en ongewervelden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen niet aan de orde.

2.3 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

In de verspreidingsgegevens en de NDFF ontbreken waarnemingen van nationaal (andere) beschermde dier- en plantensoorten. In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Het plangebied biedt geen rommelhoekjes of andere beschuttingsmogelijkheden voor grondgebonden zoogdieren zoals de steenmarter.

Enkele muizensoorten zoals huisspitsmuis, bosspitsmuis, bosmuis en de egel en gewone pad kunnen wel gebruik maken van het plangebied.

Voor Nationaal beschermde reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden en planten ontbreekt geschikt habitat.

Effecten en vervolg

Voor de eventueel aanwezige Nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Fryslân, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In het plangebied is geschikt broedbiotoop voor een aantal broedvogels van de Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn aanwezig zoals: tjiftjaf, koolmees, houtduif, merel en winterkoning;
- Uitvoering tijdens het broedseizoen kan verstoring betekenen voor de broedvogels in het plangebied en in de directe omgeving;
- Voor overige mogelijk in het plangebied aanwezige soorten geldt een vrijstelling. Voor deze soorten is de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11).

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m half juli);
- Om negatieve effecten op buiten het plangebied gelegen vliegroutes en foerageergebied voor vleermuizen te voorkomen, dienen de werkzaamheden overdag te worden uitgevoerd;
- Voor soorten waarvoor een vrijstelling geldt is de zorgplicht van kracht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door de werkzaamheden in één richting uit te voeren, zodat eventuele grondgebonden zoogdieren zelfstandig het gebied kunnen verlaten;

4 | Literatuur en bronnen

- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.
- Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 14 augustus 2017.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 - 2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Verordening natuurbescherming Provincie Fryslân, 2016.

Websites

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl/planten

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Colofon

Opdrachtgever

DDFK Gemeenten

Contactpersoon

D. Klees

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9

Postbus 10034 | 9400 CA Assen

T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl

www.burobakker.nl

Projectleiding

D. E. Heidinga

Rapportage

M. Scheper

Veldwerk

M. Scheper

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2017); Quickscan soorten

Wet natuurbescherming

Foarwei 47, Kollumerzwaag. Rapport P17192, Assen.

Foto's: M. Scheper